

Vlada Republike Slovenije
dr. Miro Cerar, predsednik vlade
Gregorčičeva 20-25
1000 Ljubljana
(info.ukom@gov.si; gp.kpv@gov.si)

Ljubljana, 9.3.2015

Ministrstvo za delo, družino,
socialne zadeve in enake možnosti
dr. Anja Kopač Mrak, ministrica
Kotnikova 28
1000 Ljubljana
(gp.mddsz@gov.si)

Spoštovani!

Zahteva za takojšnjo ratifikacijo Konvencije št. 94 Mednarodne organizacije dela o preprečevanju socialnega dumpinga v javnem naročanju.

V Sloveniji smo v zadnjem desetletju bili lahko priča množičnemu propadanju podjetij v panogi gradbeništva, ki so največji delež svojih poslov opravljala preko javnih naročil. Še posebej fazi zmanjšanja obsega poslov je prišlo, ob nekritični izbiri izvajalcev s strani javnih naročnikov po izključni uporabi principa najnižje cene, do pojava izjemnega velikega obsega socialnega dumpinga v panogi, z izjemno negativnimi socialnimi in narodnogospodarskimi posledicami za panogo, slovensko gospodarstvo, zaposlene in državo. Slovenski javni naročniki ob tem ne nosijo nobene odgovornosti za nastalo stanje, saj za preprečevanje socialnega dumpinga v zakonodaji o javnem naročanju nimajo nobenih zavez. Zato se delovanje sistema javnega naročanja v praksi, kljub enotnim direktivam ki veljajo za vse članice EU na področju javnega naročanja, v Sloveniji izjemno razlikuje ostalih držav EU. Ker javno naročanje v panogi gradbeništva predstavlja preko 60% delež celotnega obsega slovenskega gradbenega trga, za velika in srednja podjetja pa pogosto predstavlja tudi preko 80% delež vseh njihovih naročil, je ureditev tega področja nujna.

Plače v gradbeništvu v Sloveniji so med najnižjimi med vsemi panogami (nižje je le gostinstvo in druge dejavnosti), ko pa dodamo še zahtevnost dela pa so realno najnižje. Zato v Sloveniji med mladimi praktično ni več interesa za izobraževanje v gradbene poklice in za zaposlovanje v gradbeništvu. Zaradi togega trga dela, možnosti najema podizvajalskih podjetij iz držav EU z nižjimi socialnimi standardi, kot jih imamo v Sloveniji, tudi podjetja v panogi vedno intenzivneje zamenjujejo poslovni model množičnega zaposlovanja v model zaposlovanja ključnih kadrov, kar vodi v zmanjševanje slovenske dodane vrednosti, delovnih mest in odliv davkov in socialnih prispevkov cenejše članice EU.

V letu 2014 se je tako že pokazalo, da se je kljub skoraj 20 odstotni rasti izvedenih del v gradbeništvu, kar bi moralo pomeniti približno za ca 10.000 večje število zaposlenih delavcev v gradbeništvu, njihovo število dejansko celo nekoliko padlo. To pomeni, da so delo opravili tuji delavci pri tujih delodajalcih, ki jih naša statistika ne spremlja. Takšno ravnanje ocenjujejo za državo EU, ki po gospodarskih kazalnikih spada med revnejše, za gospodarsko popolnoma nesprejemljivo. Še več tudi mnogo bogatejša Avstrije uspeva svoj trg dela v gradbeništvu izjemno dobro zaščititi pred socialnim dumpingom iz revnejših držav EU. Zato tudi ni čudno, da na njihovem trgu gradbeništva vladajo povsem drugačne razmere kot pri nas in zaposlujejo ca 30% višje število zaposlenih v gradbeništvu na prebivalca kot jih zaposlujejo v Sloveniji. Imajo visok interes mladih za delo v tem poklicu, saj je v njihovih srednjih gradbenih šolah vpisanih kar 10 krat več dijakov na prebivalca kot na slovenskih. To kaže na to, da v Sloveniji zaradi neustrezne ureditve tega področja izgubljam veliko število delovnih mest, v katerih bi se lahko zaposlili predvsem mladi.

Zato zahtevamo, da Slovenija nemudoma pristopi k ratifikaciji Konvencije št. 94 Mednarodne organizacije dela o preprečevanju socialnega dumpinga v javnem naročanju. S tem računamo, da bomo lahko začeli tudi pospešeno uvajati rešitve, kot jih imajo za trg gradbeništva urejene v Avstriji, Nemčiji, Švici, Italiji, predvsem pa bodo javni naročniki nosili odgovornost za naročanje po pre nizkih cenah.

S tem bomo v Sloveniji dobili trdno zakonsko osnovo, ki bo omogočila javnim naročnikom in ob enem tudi zahtevala od njih, da izločajo neobičajno nizke ponudbe, ki zaposlenim pri glavnih izvajalcih, podizvajalcih in dobaviteljih ne zagotavljajo socialnih standardov, kot jih določajo naša zakonodaja, kolektivne pogodbe in drugi socialni dogovori. Ob tem pa po bo podjetjem v panogi omogočila tudi večjo akumulacijo in vlaganje v kadre in razvoj, javnim naročnikom pa zmanjšala tveganja za nekvalitetno izvajanje projektov, neplačevanja podizvajalcev in za nepričakovane stečaje izvajalcev.

S spoštovanjem!

Mag. Jože Renar
Direktor Zbornice gradbeništva
in industrije gradbenega materiala

Branko Selak
Predsednik UO, Zbornice
gradbeništva in industrije
gradbenega materiala

